

Załącznik do Zarządzenia Nr 15/2002/D
Burmistrza Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim
z dnia 06 maja 2002 roku

INSTRUKCJA GOSPODARKI KASOWEJ DLA URZĘDU MIASTA I GMINY W BARANOWIE SANDOMIERSKIM

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

- 1) Instrukcja ustala jednolite zasady gospodarki kasowej w Urzędzie Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim
- 2) Instrukcja została opracowana na podstawie:
  - a) ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. Nr 121 poz. 591 z późniejszymi zmianami)

I. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA.

§ 1

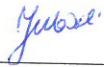
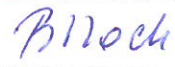
Obsługę kasową Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim prowadzi Bank Spółdzielczy w Baranowie Sandomierskim

§ 11

WYKAZ I WZORY PODPISÓW OSÓB UPOWAŻNIONYCH DO ZATWIERDZANIA WYPŁAT GOTÓWKOWYCH

Wypłaty gotówkowe KW

Dokumenty źródłowe i dyspozycyjne: rachunki, faktury, pokwitowania, wnioski o zaliczkę, rozliczenie zaliczki, rachunki umów zlecenia i o dzieło, czeki, itp.

Lp.	Jednostka	Imię i nazwisko	Stanowisko		Wzory podpisów
			Komórka finansowa	Kierownik jednostki	
1.	UMiG	Kazimierz Ślęzak		Burmistrz	
2.	UMiG	Bronisław Jurkowski		Z-ca Burmistrza	
3.	UMiG	Bożena Stoch		Sekretarz Gminy	

3.	UMiG	Alina Zasadnia	Skarbnik		
4.	UMiG	Barbara Lis	Z-ca Skarbnika		<i>[Signature]</i>
5.	UMiG	Danuta Magda	Podsinspekt or		<i>Danuta Magda</i>
6.	UMiG	Alina Byczek	Specjalista		<i>A. Byczek</i>
7.	UMiG	Janina Skowron	Inspektor		<i>Janina Skowron</i>
8.	UMiG	Danita Bialek	Inspektor		

Sporządziła:
Alina Zasadnia

3.	UMiG	Alina Zasadnia	Skarbnik		
4.	UMiG	Barbara Lis	Z-ca Skarbnika		<i>[Signature]</i>
5.	UMiG	Danuta Magda	Podsinspekt or		<i>Danuta Magda</i>
6.	UMiG	Alina Byczek	Specjalista		<i>A. Byczek</i>
7.	UMiG	Janina Skowron	Inspektor		<i>Janina Skowron</i>
8.	UMiG	Danita Bialek	Inspektor		

Sporządziła:
Alina Zasadnia

1. środki pieniężne znajdujące się między kasą jednostki a jej rachunkiem bankowym,
2. środki pieniężne znajdujące się w drodze między rachunkami bankowymi danej jednostki prowadzonymi w różnych bankach.

Na stronie Wn konta 140 księguje się zwiększenia stanu środków krótkoterminowych papierów wartościowych, innych środków pieniężnych i sum pieniężnych w drodze, a na stronie Ma zmniejszenia stanu oraz obniżenie wartości na dzień bilansowy (dotyczy tylko krótkoterminowych papierów wartościowych).

Ewidencja szczegółowa do konta 140 powinna być prowadzona w sposób umożliwiający ustalenie:

1. poszczególnych składników krótkoterminowych papierów wartościowych i innych środków pieniężnych,
2. wartości poszczególnych krótkoterminowych papierów wartościowych oraz innych środków pieniężnych wyrażone w walucie polskiej i w poszczególnych walutach obcych,
3. wartość papierów wartościowych i innych środków pieniężnych oraz znaków opłaty skarbowej i druków weksli przeznaczonych do sprzedaży,
4. sum pieniężnych w drodze.

Konto 140 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan krótkoterminowych papierów wartościowych oraz znaków opłaty skarbowej i blankietów weksli przeznaczonych do sprzedaży, a także sum pieniężnych w drodze.

Typowe zapisy strony Wn konta 140 – „Krótkoterminowe papiery wartościowe i inne środki pieniężne”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	<i>Nabyte akcje, obligacje i bony skarbowe (w cenie nabycia)</i>	101,135
2	<i>Czeki obce otrzymane na pokrycie:</i> - <i>należności ujętych na kontach rozrachunków</i> - <i>należności z tytułu przychodów nie ujętych na kontach rozrachunków</i>	201,221,234,240 750,760,851,853
3	<i>Przyjęcia weksla obcego na pokrycie należności przed przyjęciem jego płatności</i> a) <i>wartość netto tj. po potrąceniu dyskonta</i> b) <i>dyskonto</i>	201 750
4	<i>Zwrot weksli obcych przez bank i kontrahenta</i>	140
5	<i>Dokonywanie za pośrednictwem innych banków i placówek pocztowych lub wszystkie:</i> - <i>wpłaty z kasy na rachunki bankowe</i> - <i>pobrania z rachunków bankowych do kasy</i>	101 130,135
6	<i>Przelewy środków między rachunkami bankowymi jednostki w przypadku otrzymania dowodów bankowych z innymi datami</i>	130,135,139
7	<i>Zakup znaków opłaty skarbowej i blankietów weksli przeznaczonych do dalszej sprzedaży:</i> - <i>za gotówkę</i> - <i>płatny przelewem</i>	101 130,135

Typowe zapisy strony Ma konta 140 – „Krótkoterminowe papiery wartościowe i inne środki pieniężne”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	<i>Wartość sprzedanych krótkoterminowych papierów wartościowych po cenie nabycia</i>	750
2	<i>Realizacja czeków obcych przez bank</i>	130,135,139
3	<i>Zwrot wystawcom czeków niezrealizowanych przez bank</i>	201,221,234,240
4	<i>Wykup weksli przez dłużnika lub bank</i>	101,130,135
5	<i>Zapłata innemu kontrahentowi wekslem własnym lub przekazanie</i>	

	weksla obcego do skupu: - wartość netto (po potrąceniu dyskonta) - dyskonto	201,240 750 240
6	Niedobory inwentaryzacyjne krótkoterminowych papierów wartościowych i innych środków pieniężnych	
7	Wpływy środków pieniężnych w drodze: - do kasy - na rachunki bankowe	101 130
8	Odpisanie weksli obcych przedawnionych i nieściągalnych	760,851,853
9	Sprzedaż znaków opłaty skarbowej i blankietów weksli: - za gotówkę - zapłaconych przelewem	101 130,135
10	Zmniejszenie wartości krótkoterminowych papierów wartościowych z tytułu różnicy między wartością rynkową na dzień bilansowy (ceną sprzedaży) a ich ceną nabycia	750

Zespół 2 – „Rozrachunki i roszczenia”

Konto 201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”

Służy do ewidencji wszelkich rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw, robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług, oraz kaucji gwarancyjnych. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 201 powinna zapewnić możliwość ustalenia należności i zobowiązań według poszczególnych kontrahentów, z podaniem w odniesieniu do kontrahentów zagranicznych – obok wartości w złotych polskich również wartości w poszczególnych walutach. Konto 201 może mieć dwa salda, które ustala się na podstawie ewidencji analitycznej w wyniku sumowania sald należności i zobowiązań występujących na kontach rozrachunków z poszczególnymi kontrahentami. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma stan zobowiązań.

Typowe zapisy strony Wn konta 201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	Należności z tytułu sprzedaży: - produktów i materiałów działalności funduszy specjalnych	851,853 840
2	Objęte fakturą kwoty zaliczek na poczet przyszłych dostaw i usług, które przekraczają 50% spodziewanej wartości świadczenia obejmujące przychody przyszłych okresów	
3	Należności od odbiorców i dostawców wynikające z prawomocnych tytułów egzekucyjnych, które podlegają zaliczeniu do dochodów budżetowych: - suma podstawowa - zasądzone koszty postępowania spornego i odsetki za zwłokę	240 840
4	Należności z tytułu wydatków założonych za odbiorców	101,130,135
5	Wartość niedoborów i szkód w dostawach, za które odpowiada dostawca oraz inne tytuły zmniejszenia zobowiązań wobec dostawców	080,300,310,400
6	Należności z tytułu kar i odszkodowań umownych związanych z dostawcami	840
7	Zapłata zobowiązań oraz zaliczek na poczet dostaw i usług	840
8	Odpisanie zobowiązań przedawnionych i umorzonych: - działalności podstawowej	760

- działalności finansowo wyodrębnionej	851,853
- działalności inwestycyjnej	080

Typowe zapisy strony Ma konta 201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	Zobowiązania z tytułu dostaw robót i usług dotyczące: - działalności podstawowej - działalności inwestycyjnej - działalności finansowo wyodrębnionej - sum na zlecenie	013,014,300,310,400 011,080,013,014, 300,310, 240
2	Zobowiązania wobec dostawców z tytułu wymagalnych odsetek i kar umownych: - działalności podstawowe; ▪ kary ▪ odsetki za zwłokę w zapłacie - działalności inwestycyjnej - działalności finansowej z funduszy specjalnych	760 750 080 851,853
3	Wpłaty należności oraz zaliczek od odbiorców do kasy lub na rachunki bankowe	101,130,135
4	Odpisanie należności umorzonych, przedawnionych lub nieistotnych: - działalności podstawowej - działalności podstawowej finansowanej z funduszy - działalności inwestycyjnej	760 851,853 080
5	Uznane korekty zmniejszające należności; - działalności finansowej z funduszy specjalnych - wyodrębnionych	851,853
6	Należności skierowane na drogę postępowania spornego (pod datą wniesienia powództwa)	240
7	Odpisane należności przedawnionych i umorzonych, na które wcześniej utworzono rezerwę	840

Konto 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”

Służy do ewidencji należności jednostek budżetowych z tytułu dochodów budżetowych, w których termin płatności przypada na dany rok budżetowy.

Na stronie Wn ujmuje się ustalone na dany rok budżetowy należności z tytułu dochodów budżetowych i zwrot nadpłat z tytułu dochodów nienależnie wpłaconych lub orzeczonych do zwrotu.

Na stronie Ma ujmuje się wpłaty należności z tytułu dochodów budżetowych i zwrot nadpłat, oraz odpisy (zmniejszeni) należności.

W ewidencji szczegółowej do konta 221 należy wyodrębnić rozrachunki z poszczególnymi dłużnikami z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej dochodów.

Konto 221 może wykazywać dwa salda: saldo Wn będące sumą poszczególnych należności z tytułu dochodów budżetowych oraz saldo Ma będące sumą poszczególnych zobowiązań z tytułu nadpłat dochodów budżetowych.

Typowe zapisy strony Wn konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	Należności jednostek budżetowych: - za sprzedane środki trwale, wartości niematerialne i prawne, inwestycje oraz materiały - z tytułu podatków i opłat administracyjnych - z tytułu kar i grzywien	760 750 760

2	<i>Zwroty dochodów budżetowych nienależnie wpłaconych lub orzeczonych do zwrotu</i>	130
3	<i>Przeniesienie należności długoterminowych do krótkoterminowych (w wysokości raty należnej na dany rok budżetowy)</i>	130

Typowe zapisy strony Ma konta 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	<i>Wpłata należności z tytułu przypisanych dochodów budżetowych:</i> - do kasy - do banku	101 130
2	<i>Zmniejszenie (odpisy) uprzednio przypisanych należności dotyczących dochodów budżetowych</i>	750,760
3	<i>Odpisanie należności przedawnionych i umorzonych oraz nieistotnych</i>	760

Konto 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych”

Konto 222 służy do ewidencji rozliczenia jednostki budżetowej z tytułu zrealizowanych dochodów budżetowych w kontem 130 Rachunek bieżący jednostek budżetowych. Na stronie Wn konta 222 księguje się okresowe przelewy uprzednio pobranych przez jednostkę dochodów budżetowych, które przekazuje się na rachunek bieżący budżetu gminy.

Na stronie Ma konta 222 ujmuje się okresowe lub roczne przeniesienie zrealizowanych dochodów budżetowych 0,132,135na podstawie sprawozdań finansowych.

Okresowo lub pod koniec roku dokonuje się przeniesienia zrealizowanych dochodów na konto 800 – „Fundusz zasadniczy” (Ma – 222; Wn – 800).

Konto 222 w ciągu roku może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan zrealizowanych a nie przelanych na rachunek budżetu gminy dochodów budżetowych.

Typowe zapisy strony Wn konta 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	<i>Przelew pobranych dochodów budżetowych na rachunek bieżący budżetu gminy</i>	130

Typowe zapisy strony Ma konta 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	<i>Przeniesienie na podstawie okresowego lub rocznego sprawozdania finansowego sumy zrealizowanych dochodów budżetowych</i>	800

Konto 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”

Konto 223 służy do rozliczenia jednostki budżetowej ze środków budżetowych otrzymanych na pokrycie wydatków budżetowych przewidzianych w jej planie finansowym. W ciągu roku, konto 223 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan pozostałości środków budżetowych otrzymanych od dysponenta wyższego stopnia, lecz nie wykorzystanych na pokrycie wydatków danej jednostki budżetowej. W okresie przejściowym konto 223 ulega likwidacji poprzez przeniesienie salda na konto 800 –fundusz zasadniczy” (Wn – 223; Ma – 800).

Typowe zapisy strony Wn konta 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”

Lp.	Treść operacji	Konta
-----	----------------	-------

		przeciwstawne
1	<i>Okresowe przelewy środków budżetowych dla dysponentów niższego stopnia na pokrycie ich wydatków</i>	130
2	<i>Zwrot dysponentowi wyższego stopnia nie wykorzystanych do końca roku środków na wydatki budżetowe</i>	130
3	<i>Przeniesienie na podstawie okresowych lub rocznych sprawozdań finansowych zrealizowanych wydatków budżetowych jednostek</i>	800

Typowe zapisy strony Ma konta 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	<i>Okresowe wpływy środków budżetowych przelanych przez dysponenta wyższego stopnia (na pokrycie własnych wydatków budżetowych jednostki oraz przeznaczonych dla dysponenta niższego stopnia).</i>	130
2	<i>Otrzymane zwroty od dysponentów niższego stopnia środków budżetowych nie wykorzystanych na wydatki</i>	130

Konto 225 – „Rozrachunki z budżetami”

Konto 225 służy do ewidencji rozrachunków z budżetem państwa i budżetami gmin ze wszystkich tytułów. Ewidencję szczegółową do tego konta należy prowadzić odrębnie dla każdego urzędu skarbowego lub gminy z wyodrębnieniem poszczególnych tytułów rozliczeń.

Konto 225 może wykazywać dwa salda, ustalone jako sumy sald analitycznych. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma stan zobowiązań wobec budżetu.

Typowe zapisy strony Wn konta 225 – „Rozrachunki z budżetami”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	<i>Przelewy z tytułu innych zobowiązań wobec budżetu finansowanych ze środków:</i> - <i>budżetowych</i> - <i>funduszy specjalnych</i>	130 135
2	<i>Należności od budżetu z tytułu nadpłat podatków:</i> - <i>opłacanych w imieniu pracownika (np. dochodowego od osób fizycznych)</i>	231

Typowe zapisy strony Ma konta 225 – „Rozrachunki z budżetami”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	<i>Naliczony i potrącony na listach płac podatek dochodowy od osób fizycznych</i>	231
2	<i>Zobowiązania z tytułu nadmiernych dotacji podlegających zwrotowi</i>	740
3	<i>Naliczone odsetki należne budżetowi z tytułu zwłoki w zapłacie zobowiązań</i>	080,750,851,853
4	<i>Wpływy należności z tytułu rozrachunków z budżetem</i>	130,135

Konto 226 – „Długoterminowe należności budżetowe”

Służy do ewidencji należności z tytułu mienia likwidowanych jednostek organizacyjnych (np. zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych).

Ewidencję analityczną prowadzi się według jednostek, od których te należności występują.

		przeciwstawne
1	<i>Okresowe przelewy środków budżetowych dla dysponentów niższego stopnia na pokrycie ich wydatków</i>	130
2	<i>Zwrot dysponentowi wyższego stopnia nie wykorzystanych do końca roku środków na wydatki budżetowe</i>	130
3	<i>Przeniesienie na podstawie okresowych lub rocznych sprawozdań finansowych zrealizowanych wydatków budżetowych jednostek</i>	800

Typowe zapisy strony Ma konta 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	<i>Okresowe wpływy środków budżetowych przelanych przez dysponenta wyższego stopnia (na pokrycie własnych wydatków budżetowych jednostki oraz przeznaczonych dla dysponenta niższego stopnia).</i>	130
2	<i>Otrzymane zwroty od dysponentów niższego stopnia środków budżetowych nie wykorzystanych na wydatki</i>	130

Konto 225 – „Rozrachunki z budżetami”

Konto 225 służy do ewidencji rozrachunków z budżetem państwa i budżetami gmin ze wszystkich tytułów. Ewidencję szczegółową do tego konta należy prowadzić odrębnie dla każdego urzędu skarbowego lub gminy z wyodrębnieniem poszczególnych tytułów rozliczeń.

Konto 225 może wykazywać dwa salda, ustalone jako sumy sald analitycznych. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma stan zobowiązań wobec budżetu.

Typowe zapisy strony Wn konta 225 – „Rozrachunki z budżetami”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	<i>Przelewy z tytułu innych zobowiązań wobec budżetu finansowanych ze środków:</i> - <i>budżetowych</i> - <i>funduszy specjalnych</i>	130 135
2	<i>Należności od budżetu z tytułu nadpłat podatków:</i> - <i>opłacanych w imieniu pracownika (np. dochodowego od osób fizycznych)</i>	231

Typowe zapisy strony Ma konta 225 – „Rozrachunki z budżetami”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	<i>Naliczony i potrącony na listach plac podatek dochodowy od osób fizycznych</i>	231
2	<i>Zobowiązania z tytułu nadmiernych dotacji podlegających zwrotowi</i>	740
3	<i>Naliczone odsetki należne budżetowi z tytułu zwłoki w zapłacie zobowiązań</i>	080,750,851,853
4	<i>Wpływy należności z tytułu rozrachunków z budżetem</i>	130,135

Konto 226 – „Długoterminowe należności budżetowe”

Służy do ewidencji należności z tytułu mienia likwidowanych jednostek organizacyjnych (np. zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych).

Ewidencję analityczną prowadzi się według jednostek, od których te należności występują.

Konto 226 może wykazywać saldo, Wn, które oznacza wartość mienia zlikwidowanych jednostek oraz wartość innych długoterminowych należności z tytułu dochodów budżetowych jednostek budżetowych.

Typowe zapisy strony Wn konta 226 – „Długoterminowe należności budżetowe”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	<i>Przekazanie mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw podległym podmiotom do używania lub sprzedanego na warunkach wieloletniej spłaty</i>	015
2	<i>Przypisanie innych długoterminowych należności podlegających zaliczeniu na dochody budżetowe w przyszłych latach</i>	840

Typowe zapisy strony Ma konta 226 – „Długoterminowe należności budżetowe”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	<i>Równowartość mienia spłaconego przez podmiot</i>	855
2	<i>Zwrot mienia wydanego do odpłatnego użytkowania</i>	015
3	<i>Likwidacja mienia znajdującego się w podmiotach (za zgodą organu założycielskiego)</i>	855
4	<i>Przeniesienie należności długoterminowych na krótkoterminowe (w wysokości raty za dany rok budżetowy)*</i>	221

* Równoległy zapis Wn 840, Ma 760

Konto 229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”

Służy do ewidencji innych niż z budżetami, rozrachunków publicznoprawnych, do których stosuje się przepisy ustawy o zobowiązaniach podatkowych (np. z ZUS).

Do konta tego należy prowadzić ewidencję analityczną zapewniającą możliwość ustalenia stanu należności i zobowiązań z tytułu rozrachunków z poszczególnymi instytucjami z jednoczesnym wskazaniem tytułów tych rozrachunków.

Konto 229 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma stan zobowiązań z tytułu rozrachunków publicznoprawnych.

Typowe zapisy strony Wn konta 229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	<i>Przelewy składek do ZUS – na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy</i>	130,135
2	<i>Wypłata zasiłków pokrywanych przez ZUS, które ujęto na listach wynagrodzeń</i>	231
3	<i>Wypłata świadczeń nie objętych listą wynagrodzeń</i>	101,130,135
4	<i>Odpisanie zobowiązań przedawnionych</i>	760,851,853

Typowe zapisy strony Ma konta 229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	<i>Naliczone składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy:</i> - <i>działalności eksploatacyjnej</i> - <i>działalności inwestycyjnej</i> - <i>działalności finansowanej z funduszy specjalnych</i>	400 080 851,853
2	<i>Składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych potrącone z wynagrodzeń za prace zlecone</i>	231

3	Otrzymane przelewy z ZUS z tytułu przewyżki wypłaconych świadczeń ponad składki za FUS i FP	130,135
4	Odpisanie należności przedawnionych i umorzonych	760,851,853

Konto 231 – „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”

Służy do ewidencji rozrachunków z pracownikami jednostki i innymi osobami fizycznymi z tytułu wypłat pieniężnych i świadczeń rzeczowych zaliczanych na mocy odrębnych przepisów do wynagrodzeń np.: należności za pracę wykonywaną na podstawie stosunku pracy, pracy nakładczej, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjno – prowizyjnej itp.

Do konta 231 należy prowadzić ewidencję analityczną na imiennych kartach wynagrodzeń poszczególnych pracowników i innych osób fizycznych otrzymujących wynagrodzenia. Imienne karty wynagrodzeń powinny być prowadzone w sposób umożliwiający ustalenie podstawy do naliczeń zasiłków, emerytur, rent oraz podatków obciążających pracownika.

Ponadto do konta 231 należy prowadzić ewidencję szczegółową umożliwiającą rozliczenie płac i ustalenie imiennych należności od pracowników z tytułu nadpłaconych wynagrodzeń oraz imiennych zobowiązań nie pobranych w terminie wynagrodzeń. Konto 231 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności od pracowników np. z tytułu wypłaconych zaliczek na wynagrodzenia, wypłaconych z góry wynagrodzeń za następny okres, wydanych z góry deputatów, itp.

Saldo Ma oznacza stan zobowiązań z tytułu naliczonych, a nie wypłaconych wynagrodzeń.

Typowe zapisy strony Wn konta 231 – „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	Wypłata wynagrodzeń i zaliczek na poczet wynagrodzeń, zasiłków chorobowych oraz zasiłków rodzinnych i innych pokrewnych ze środków ZUS, ekwiwalentu pieniężnego za deputaty, ekwiwalentu za używanie własnej odzieży roboczej, materiałów i narzędzi oraz nagród z zakładowego funduszu nagród ujętych na listach płac: - gotówką w kasie - przelewem na konta pracowników	101,130,135
2	Potrącenia dokonane na liście płac z tytułu: - składki na dobrowolne ubezpieczenia grupowe - podatku dochodowego od osób fizycznych - składek na ubezpieczenia społeczne płaconych przez pracowników - nie zwróconych zaliczek i innych należności od pracowników	240 225 229 234
3	Przekazane świadczenia rzeczowe, zaliczane do wynagrodzeń: - z zakupu - z zapasu materiałów	201,300 310
4	Odpisanie przedawnionych zobowiązań z tytułu wynagrodzeń dotyczących: - działalności podstawowej - działalności funduszy specjalnych	760 851,853
5	Obciążenia z tytułu nadpłaty wynagrodzeń: - działalności podstawowej - działalności funduszy specjalnych	400 851,853

Typowe zapisy strony Ma konta 231 – „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	Naliczone w listach wynagrodzenia brutto obciążające: - koszty działalności podstawowej	400

	- koszty inwestycji	080
	- straty nadzwyczajne działalności podstawowej	860
	- fundusze specjalne	851,853
	- sumy na zlecenie	240
2	Zasiłki rodzinne i inne, (które wypłaca ZUS) wypłacane na podstawie listy wynagrodzeń	229
3	Naliczanie kosztów z tytułu należnych pracownikom świadczeń rzeczowych:	
	- działalności podstawowej	400
	- działalności funduszy specjalnych	851,853
4	Odpisanie należności przedawnionych i umorzonych:	
	- działalności podstawowej	760
	- działalności funduszy specjalnych	851,853
5	Przebieganie roszczeń spornych dotyczących wynagrodzeń	240
6	Nagrody dla pracowników pokryte z funduszy specjalnych	853
7	Wynagrodzenia pokrywane ze środków otrzymanych do wypłaty od innych jednostek	240
8	Wartość należnego pracownikom umundurowania	400
9	Roszczenia z tytułu nadpłaconych wynagrodzeń skierowane do sądu	240

Konto 234 – „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”

Służy do ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z wszelkich innych tytułów niż wynagrodzenia.

Do konta 234 należy prowadzić ewidencję analityczną imienną dla poszczególnych pracowników.

Konto 234 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn stanowi sumę należności, a saldo Ma wykazuje stan zobowiązań wynikających z kont analitycznych.

Typowe zapisy strony Wn konta 234 – „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	Wypłaty sum do rozliczenia (zaliczek) i spłat zobowiązań wobec pracowników:	
	- zwrotu wydatków poniesionych przez jednostkę na rzecz pracownika	201,225,240
	- świadczeń odpłatnych działalności funduszy specjalnych	851,853
	- pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych	101,135
	- odsetek od pożyczek mieszkaniowych z ZFŚS (wymagalnych)	851
2	Należności z tytułu:	
	- zwrotu wydatków poniesionych przez jednostkę na rzecz pracownika	201,225,240
	- świadczeń odpłatnych działalności funduszy specjalnych	851,853
	- pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych	101,135
	- odsetek od pożyczek mieszkaniowych z ZFŚS (wymagalnych)	851
3	Należności z tytułu niedoborów i szkód	240
4	Odpisanie zobowiązań przedawnionych	760,851,853
5	Należności z tytułu roszczeń spornych zasądzonych na rzecz jednostki:	
	- roszczenie podstawowe	240
	- zasądzone koszty postępowania i odsetki za zwłokę	860

Typowe zapisy strony Ma konta 234 – „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	Pokryte przez pracownika z pobranej zaliczki lub z własnych środków:	

	- koszty <ul style="list-style-type: none"> ▪ działalności podstawowej ▪ inwestycji ▪ działalności funduszy specjalnych 	400 080 851,853 310
2	Wpłaty sum nie wykorzystanych zaliczek oraz należności od pracowników z pozostałych tytułów: <ul style="list-style-type: none"> - do kasy - na rachunki bankowe 	101 130,135,139
3	Zobowiązania z tytułu ekwiwalentów za używane przez pracowników własnej odzieży, materiałów i sprzętu do działalności: <ul style="list-style-type: none"> - podstawowej - inwestycyjnej - funduszy specjalnych 	400 080 851,853
4	Należności od pracowników potrącone na liście wynagrodzeń	231
5	Odpisanie należności umorzonych, przedawnionych lub o nieistotnej wartości: <ul style="list-style-type: none"> - działalności podstawowej - działalności funduszy specjalnych 	760 851,853
6	Skierowanie roszczeń do sądu	240
7	Odpisane należności, na które utworzono rezerwę w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych	840

Konto 240 – „Pozostałe rozrachunki”

Służy do ewidencji krajowych i zagranicznych należności i roszczeń oraz zobowiązań nie objętych ewidencją na kontach 201 – 234. Może być używane również do ewidencji pożyczek z funduszem świadczeń socjalnych.

Ewidencję analityczną do konta 240 prowadzi się według jednostek i osób z uwzględnieniem tytułów poszczególnych rozrachunków, roszczeń i rozliczeń oraz zakresów działalności, z którymi są związane.

Na koncie 240 mogą występować dwa salda będące sumą sald występujących na kontach analitycznych.

Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma stan zobowiązań z tytułu pozostałych rozrachunków.

Typowe zapisy strony Wn konta 240 – „Pozostałe rozrachunki”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	Faktury lub rachunki za dostawy i usługi dotyczące sum na zlecenie lub sum depozytowych	201, 234, 300
2	Wynagrodzenia obciążające sumy na zlecenie	231
3	Składki na FUS i Fundusz Pracy naliczane od wynagrodzeń wypłaconych z sum na zlecenie	229
4	Zwrot nie wykorzystanych sum na zlecenie i wadliów oraz wypłata sum depozytowych	101, 139
5	Udzielone pożyczki mieszkaniowe osobom nie będących pracownikami	101, 135
6	Naliczone wymagalne odsetki od udzielonych pożyczek z ZFŚS	851
7	Wypłacone inwestorom zastępczym środki na sfinansowanie zleconej im inwestycji, którą sami rozliczają	132
8	Należności od jednostek i osób fizycznych nie będących pracownikami z tytułu zwrotu poniesionych w ich imieniu wydatków	101, 130, 135
9	Ujawnione niedobory i szkody: <ul style="list-style-type: none"> - gotówki 	101

	- materiałów w magazynie i przerobie	310
	- podstawowych środków trwałych (wartość początkowa)	011
	- pozostałych środków trwałych w używaniu	013
	- papierów wartościowych	030,140
	- inwestycji	080
	- obcych składników majątkowych	201,240
10	Kompensata nadwyżek z niedoborami	240
11	Zarachowanie nadwyżek kasowych podlegających odprowadzeniu do budżetu	225
12	Rozliczenie nadwyżek pozostałych środków trwałych	860
13	Rozliczenie nadwyżki środków trwałych umarzanych stopniowo i inwestycji	800
14	Nadwyżki środków obrotowych zaliczane do pozostałych przychodów operacyjnych	760
15	Wyksięgowanie nadwyżek pozornych	011,013,014, 101,310
16	Roszczenia z tytułu niedoborów:	
	- wartość ewidencyjna niedoboru (netto)	240
	- dodatnia różnica między wartością ewidencyjną a wycenionym roszczeniem	840
17	Roszczenia sporne:	
	- z tytułu dostaw i sprzedaży	201
	- z tytułu należności od pracowników	231,234
18	Zasądzone koszty postępowania spornego i odsetki za zwłokę dotyczące roszczeń spornych	840
19	Splata zaciągniętych pożyczek i innych zobowiązań	101,130,135
20	Należności wewnątrzzakładowe	201
21	Niesłuszne obciążenia i korekty pomyłkowych uznań bankowych	130,135,139
22	Odpisanie zobowiązań przedawnionych dotyczących działalności:	
	- podstawowej	760
	- inwestycyjnej	080
	- funduszy specjalnych	851,853
23	Dodatnie różnice kursowe związane z pozostałymi rozrachunkami w walutach obcych:	
	- powstałe w ciągu roku	750
	- dotyczące aktualizacji wyceny walut na koniec roku	840

Typowe zapisy strony Ma konta 240 – „Pozostałe rozrachunki”

Lp.	Treść operacji	Konta przeciwstawne
1	Wpłata należności	101,130,135,139
2	Otrzymane sumy na zlecenie oraz wpłaty sum depozytowych:	
	- do kasy	101,139
	- na inne rachunki jednostki budżetowej	
3	Zobowiązania z tytułu potrąceń dokonanych na listach płac na rzecz różnych jednostek	231
4	Zaciągnięte pożyczki krótkoterminowe	132,135
5	Naliczone wymagalne na koniec roku odsetki od zaciągniętych pożyczek:	
	- działalność podstawowa	840
	- na inwestycję w okresie realizacji	080
	- na działalność funduszy specjalnych	851,853
6	Umorzenie należności oraz odpisanie należności przedawnionych lub nieistotnie obciążających	

	- pozostałe koszty operacyjne	860
	- działalność inwestycyjną	080
	- działalność funduszy specjalnych	851,853
7	Wpływy należności z tytułu pożyczek udzielonych z ZFŚS	101,135
8	Ujawnione nadwyżki:	
	- gotówki w kasie	101
	- materiałów	310
	- środków trwałych umarzanych stopniowo	011
	- środków trwałych w użytkowaniu	013
	- inwestycji	080
	<u>Dotychczasowe umorzenie niedoborów:</u>	
	- podstawowych środków trwałych	071
	- pozostałych środków trwałych	072
9	Przyjęcie efektów inwestycji wspólnych od innego inwestora	011,020
10	Przyjęcie środków trwałych uzyskanych w wyniku inwestycji prowadzonej i rozliczonej przez inwestora zastępczego	011,013,020
11	Rozliczenie niedoborów i szkód w wyniku:	
	- kompensaty z nadwyżkami	240
	- uznania za obciążające straty	080,851,853,860
	- uznania za zwiększające koszty działalności	080,400,851,853
	- uznania za zmniejszające fundusz jednostki	800
	- obciążenia osób i jednostek odpowiedzialnych, jeżeli wyraziły na to zgodę	201,234,240
12	Roszczenia oddalone przez sąd, na które nie utworzono rezerwy:	
	- dotyczące niedoborów i szkód:	
	1. w podstawowych środkach trwałych	800
	2. inwestycji	080
	3. w środkach obrotowych:	
	- działalności podstawowej	760
	- działalności funduszy specjalnych	851,853
13	Odpisanie przychodów przyszłych okresów obejmujących różnicę między sumą roszczenia i wartością niedoboru w związku z oddaniem roszczenia przez sąd lub uznania za nieściągalne.	840
14	Odpisanie roszczeń oddalonych przez sąd, na które uprzednio utworzono rezerwę	840
15	Niesłuszne uznania i korekty mylnych obciążeń bankowych	130,135,139
16	Zobowiązania wewnątrzzakładowe	201
17	Ujemne różnice kursowe walut odnoszące się do pozostałych rozrachunków	750
18	Zwiększenie zobowiązań związanych z depozytami pieniężnymi z tytułu oprocentowania obcych środków pieniężnych na rachunku bankowym	139

Konto 290 – „Odpisy aktualizujące należności”

Konto 290 służy do ewidencji odpisów aktualizujących należności wątpliwe i odsetek od należności przypisanych, a niewpłaconych.

Saldo konta 290 oznacza wartość odpisów aktualizujących należności oraz wartość należnych, a jeszcze niezapłaconych przez kontrahentów jednostki.

ZESPÓŁ 3 – „Materiały i towary”

Konto 300 – „Rozliczenie zakupu”

Służy do ewidencji rozliczenia zakupu materiałów, towarów robót i usług.